

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/95,

20. jaanuar 2016,

millega tunnistatakse kehtetuks politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonna teatavad õigusaktid

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõiget 1, artikli 83 lõiget 1, artikli 87 lõiget 2 ja artikli 88 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu õiguse läbipaistvamaks muutmine on liidu institutsioonide rakendatava parema õigusloome strateegia oluline osa. Sellega seoses on asjakohane tunnistada kehtetuks need õigusaktid, millel ei ole enam otstarvet.
- (2) Terve rida politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas vastu võetud õigusakte on oma asjakohasuse minetanud, sest nende sisu on üle võetud hilisematesse aktidesse.
- (3) Nõukogu ühismeetmega 96/610/JSK ⁽²⁾ loodi terrorismivastase eripädevuse ja -oskuste ning eriteadmiste register, et teha asjaomane teave kõikide liikmesriikide asutustele laiemalt ja lihtsamalt kättesaadavaks. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast seda, kui jõustusid nõukogu otsus 2009/371/JSK ⁽³⁾, millega anti Europolile ülesanne toetada ja tugevdada liikmesriikide õiguskaitseasutuste vastastikust koostööd terrorismi ja muude raskete kuriteovormide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel, ning nõukogu otsus 2008/615/JSK ⁽⁴⁾, millega loodi terrorismivastase võitluse valdkonnas tehtava piiriülese koostöö uus raamistik.
- (4) Nõukogu ühismeetmega 96/699/JSK ⁽⁵⁾ määrati Europol ümber terrorismivastase võitluse üksus selleks ametiasutuseks, kellele liikmesriigid peavad edastama ümberasustamise keemilise koostise iseloomustamisega seotud teabe. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast otsuse 2009/371/JSK jõustumist.
- (5) Nõukogu ühismeetme 96/747/JSK ⁽⁶⁾ eesmärk oli tugevdada liikmesriikide õiguskaitseasutuste koostööd valdkonna eripädevuste, -oskuste ning eriteadmiste registri loomise kaudu. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast seda, kui jõustus otsus 2009/371/JSK, millega anti Europolile ülesanne arendada liikmesriikide pädevate asutuste eriteadmisi uurimismenetluste kohta ja anda neile uurimisalast nõu.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 24. novembri 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. detsembri 2015. aasta otsus.

⁽²⁾ 15. oktoobri 1996. aasta ühismeede 96/610/JSK, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel ja mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise terrorismivastase koostöö hõlbustamiseks ettenähtud terrorismivastase eripädevuse ja -oskuste ning eriteadmiste registri loomist ja haldamist (EÜT L 273, 25.10.1996, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/371/JSK, millega asutatakse Euroopa Politseiamet (Europol) (ELT L 121, 15.5.2009, lk 37).

⁽⁴⁾ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

⁽⁵⁾ 29. novembri 1996. aasta ühismeede 96/699/JSK, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel ümberasustamise keemilise koostise iseloomustamisega seotud teabe vahetamise kohta, et tõhustada liikmesriikidevahelist koostööd ebaseadusliku ümastiiri vastases võitluses (EÜT L 322, 12.12.1996, lk 5).

⁽⁶⁾ 29. novembri 1996. aasta ühismeede 96/747/JSK, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel ja mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise õiguskaitsealase koostöö hõlbustamiseks ettenähtud organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse valdkonna eripädevuse, -oskuste ning eriteadmiste registri loomist ja haldamist (EÜT L 342, 31.12.1996, lk 2).

- (6) Nõukogu ühismeetme 96/750/JSK⁽¹⁾ eesmärk oli tugevdada liikmesriikide asjaomaste asutuste vahelist koostööd narkomaaniavastases võitluses ning kutsuda liikmesriike üles ühtlustama oma õigusakte, et viia need omavahel kooskõlla liidus ebaseadusliku uimastiäri ärahoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks vajalikul määral. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast seda, kui jõustusid konventsioon Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades, mis kehtestati nõukogu aktiga 2000/C-197/01⁽²⁾ ja nõukogu raamotsus 2004/757/JSK⁽³⁾.
- (7) Nõukogu ühismeetmes 97/339/JSK⁽⁴⁾ nähti ette liikmesriikidevaheline koostöö ja kohustuslik teabevahetus suurürituste korral, kus viibib suur hulk inimesi rohkem kui ühest liikmesriigist, et säilitada avalik kord, kaitsta inimesi ja nende vara ja ära hoida kuritegusid. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast seda, kui jõustusid nõukogu otsused 2008/615/JSK, 2002/348/JSK⁽⁵⁾ ja 2007/412/JSK⁽⁶⁾, milles nähti ette isikustamata andmete ja isikuandmete vahetamise uued eeskirjad ning muud suurüritustel avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks tehtava koostöö vormid.
- (8) Nõukogu ühismeetme 97/372/JSK⁽⁷⁾ eesmärk oli suurendada tolli- ja muude õiguskaitseasutuste vahelist teabe- ja luureandmete vahetust, eriti uimastite kohta. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast seda, kui jõustusid nõukogu akt 98/C-24/01⁽⁸⁾, millega koostati tolliasutuste vastastikuse abi ja koostöö konventsioon, millega nähti ette üksikasjalikud eeskirjad, mis reguleerivad liikmesriikide vastastikust abi ja koostööd siseriiklike tollialaste sätete rikkumiste ennetamiseks ja tuvastamiseks, nõukogu otsus 2009/917/JSK⁽⁹⁾, millega suurendati tolliasutuste koostöö- ja kontrollimenetluste tõhusust tolliinfosüsteemi loomisega, ja otsus 2009/371/JSK, millega usaldati Europolile ülesanded, mille eesmärk on toetada tollikoostööd.
- (9) Nõukogu aktiga 98/C-216/01⁽¹⁰⁾ koostatud juhtimisõiguse äravõtmise 17. juuni 1998. aasta konventsiooni on ratifitseerinud üksnes seitse liikmesriiki ja see ei ole jõustunud. Peale selle on neist seitsmest liikmesriigist vaid Iirimaa ja Ühendkuningriik teinud nimetatud konventsiooni artikli 15 lõike 4 kohase avalduse, mis võimaldas neil konventsiooni omavahel kohaldada enne selle jõustumist kõikides liikmesriikides. Pärast seda aga, kui Ühendkuningriik esitas 24. juulil 2013 protokoll nr 36 (üleminekusätete kohta) artikli 10 lõike 4 esimese lõigu esimese lause kohase teate, lõpetati Ühendkuningriigi suhtes alates 1. detsembrist 2014 nõukogu akti ja konventsiooni kohaldamine vastavalt nimetatud protokoll artikli 10 lõike 4 esimese lõigu teisele lausele. Kuna need õigusaktid ei ole seega enam ühegi liikmesriigi vahel kohaldatavad, on need kaotanud oma asjakohasuse liidu *acquis*'s ning tuleks kehtetuks tunnistada.

⁽¹⁾ 17. detsembri 1996. aasta ühismeede 96/750/JSK, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide õigusaktide ja tavade ühtlustamise kohta, et võidelda narkomaania vastu ning ära hoida ebaseaduslikku uimastiäri ja võidelda selle vastu (EÜT L 342, 31.12.1996, lk 6).

⁽²⁾ Nõukogu 29. mai 2000. aasta akt 2000/C-197/01, millega kehtestatakse Euroopa Liidu lepingu artikli 34 kohane konventsioon Euroopa Liidu riikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades (EÜT C 197, 12.7.2000, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta raamotsus 2004/757/JSK, millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta (ELT L 335, 11.11.2004, lk 8).

⁽⁴⁾ 26. mai 1997. aasta ühismeede 97/339/JSK, mille nõukogu võttis vastu Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel, pidades silmas avaliku korra ja turvalisuse alast koostööd (EÜT L 147, 5.6.1997, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsus 2002/348/JSK rahvusvahelise mõõtmega jalgpallivõistluste turvalisuse kohta (EÜT L 121, 8.5.2002, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 12. juuni 2007. aasta otsus 2007/412/JSK, millega muudetakse otsust 2002/348/JSK rahvusvahelise mõõtmega jalgpallivõistluste turvalisuse kohta (ELT L 155, 15.6.2007, lk 76).

⁽⁷⁾ 9. juuni 1997. aasta ühismeede 97/372/JSK, mille nõukogu võttis vastu Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel sihipärase kontrolli kriteeriumide, valikumeetodite jne täpsustamise ning tolli- ja politseiteabe kogumise kohta (EÜT L 159, 17.6.1997, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta akt 98/C-24/01, millega koostati Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 põhinev konventsioon tolliasutuste vastastikuse abi ja koostöö kohta (EÜT C 24, 23.1.1998, lk 1).

⁽⁹⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta otsus 2009/917/JSK infotehnoloogia tollialase kasutamise kohta (ELT L 323, 10.12.2009, lk 20).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 17. juuni 1998. aasta akt 98/C-216/01, millega koostatakse juhtimisõiguse äravõtmise konventsioon (EÜT C 216, 10.7.1998, lk 1).

- (10) Nõukogu ühismeetmega 98/427/JSK⁽¹⁾ loodi liikmesriikide vahel kriminaalasjadega seotud õigusabitaotluste täitmiseks heade tavade vahetamise süsteem. Nimetatud ühismeede minetas asjakohasuse pärast Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni jõustumist.
- (11) Euroopa tõendikogumismäärust käsitlev nõukogu raamotsus 2008/978/JSK⁽²⁾ asendati Euroopa uurimismäärust käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/41/EL⁽³⁾, sest raamotsuse kohaldamisala oli liiga piiratud. Euroopa uurimismäärust kohaldatakse 26 liikmesriigi vahel, kuid Euroopa tõendikogumismääruse kohaldamist jätkatakse üksnes nende kahe liikmesriigi vahel, kes ei osale Euroopa uurimismääruse kohaldamises, Euroopa tõendikogumismäärus on seega minetanud oma kasulikkuse kriminaalasjades kasutatava koostöövahendina ja tuleks kehtetuks tunnistada.
- (12) Õiguskindluse ja selguse huvides tuleks nimetatud asjakohasuse minetanud ühismeetmed, konventsioon, nõukogu akt ja raamotsus kehtetuks tunnistada.
- (13) Ehkki Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping”) artikli 83 lõikes 1 on sätestatud direktiivide vastuvõtmine, on määrus ühismeetme 96/750/JSK ja raamotsuse 2008/978/JSK kehtetuks tunnistamise vahendina sobivam valik, kuna selle määrusega ei kehtestata käesoleval juhul miinimumeeskirju kuritegude ja karistuste määramise kohta, vaid üksnes tunnistatakse asjakohasuse minetanud õigusaktid kehtetuks neid uutega asendamata.
- (14) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tunnistada kehtetuks teatavad politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonna asjakohasuse minetanud liidu õigusaktid, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu („ELi leping”) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (15) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (16) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ja artikli 4a lõike 1 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (17) Pärast seda, kui Ühendkuningriik esitas 24. juulil 2013 protokolli nr 36 (üleminekusätete kohta) artikli 10 lõike 4 esimese lõigu esimese lause kohase teate, lõpetati Ühendkuningriigi suhtes alates 1. detsembrist 2014 ühismeetmete 96/610/JSK, 96/699/JSK, 96/747/JSK, 96/750/JSK, 97/339/JSK, 97/372/JSK ja 98/427/JSK ning nõukogu akti 98/C-216/01 kohaldamine vastavalt nimetatud protokolli artikli 10 lõike 4 esimese lõigu teisele lausele. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik nende õigusaktide puhul käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Nimetatud protokolli artikli 10 lõike 4 esimese lõigu kolmanda lause kohaselt jäi aga direktiiviga 2014/41/EL asendatud raamotsus 2008/978/JSK Ühendkuningriigi suhtes kohaldatavaks. Seega teatas Ühendkuningriik ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ja artikli 4a lõike 1 kohaselt oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Asjakohasuse minetanud õigusaktide kehtetuks tunnistamine

Järgmised õigusaktid tunnistatakse kehtetuks:

— ühismeede 96/610/JSK (terrorismivastase eripädevuse register);

⁽¹⁾ 29. juuni 1998. aasta ühismeede 98/427/JSK, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel kriminaalasjadega seotud vastastikuse õigusabi heade tavade kohta (EÜT L 191, 7.7.1998, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta raamotsus 2008/978/JSK, mis käsitleb Euroopa tõendikogumismäärust esemete, dokumentide ja andmete kogumiseks kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil (ELT L 350, 30.12.2008, lk 72).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

- ühismeede 96/699/JSK (uimastite keemilise koostise iseloomustamine);
- ühismeede 96/747/JSK (organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse pädevuse register);
- ühismeede 96/750/JSK (narkomaania ja ebaseadusliku uimastiäri vastane võitlus);
- ühismeede 97/339/JSK (avaliku korra ja turvalisuse alane koostöö);
- ühismeede 97/372/JSK (tolliasutustevaheline koostöö);
- nõukogu akt 98/C-216/01 ja 17. juuni 1998. aasta konventsioon (juhtimisõiguse äravõtmine);
- ühismeede 98/427/JSK (kriminaalasjadega seotud vastastikuse õigusabi head tavad) ja
- raamotsus 2008/978/JSK (Euroopa tõendikogumismäärus).

Artikkel 2

Üleminekusäte

Mis tahes Euroopa tõendikogumismääruse suhtes, mida täidetakse raamotsuse 2008/978/JSK alusel, kohaldatakse jätkuvalt seda raamotsust niikaua, kuni asjaomase kriminaalasja menetlus on lõpetatud lõpliku otsusega.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja aluslepingute kohaselt kõikides liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Strasbourg, 20. jaanuar 2016

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

A.G. KOENDERS